
PM

2018-12-03

Återkoppling från samhällsbyggnadsenheten på länsstyrelsen

Detaljplan för del av Vist 10:24 och Vist 10:12 (Energi- och miljöcenter) har varit ute på samråd. Ett möte hölls 2018-06-28 med syfte att gå igenom länsstyrelsens yttrande, få vägledning i hur länsstyrelsens synpunkter kan hanteras i den fortsatta processen samt diskutera eventuella frågetecken som har dykt upp sen yttrandet inkom.

Samhällsbyggnadsenheten har senare återkopplat till några av de frågor som togs upp på mötet. Två av frågorna berör lokaliseringen av ett Energi- och miljöcenter. Förutom att valet av förordad plats inte uppfattats som självklar har även frågan om skyddsavstånd tagits upp.

Skyddsavstånd enligt Boverket

Samhällsbyggnadsenheten återkoppling:

Boverket rekommenderar i sina allmänna råd från 1995 "Bättre plats för arbete" skyddsavstånd från olika verksamheter, bl.a. avloppsreningsverk. Publikationen har ett antal år på nacken och Boverket utreder hur den ska ersättas, men värdena indikerar ändå vilket avstånd som erfarenhetsmässigt behövs för att få problemfria förhållanden. Det rekommenderade skyddsavståndet vid avloppsreningsverk är 500 m om de har färre än 20 000 personekvivalenter anslutna och annars 1 000 m. För energianläggningarna är rekommenderat avstånd 200–700 meter. Dessa riktlinjer gäller dock främst när områden planläggs för ny bebyggelse i närheten av verksamhetsområden.

Kommentar:

I Boverkets "Bättre plats för arbete" (Allmänna råd, 1995:5) redovisas generella riktlinjer för skyddsavstånd mellan verksamheter och bostäder. Avstånden är utformade som rekommendationer och frågan om lämpligt skyddsavstånd är således en avvägning som görs i varje enskilt fall.

Det rekommenderade skyddsavståndet vid avloppsreningsverk är 500 m om färre än 20 000 personekvivalenter (pe) är anslutna och ett rekommenderat skyddsavstånd på 1 000 m mellan ett reningsverk som är dimensionerat för mer än 20 000 pe och närmaste bostäder.

Den vanligaste störningen för omgivningen från ett reningsverk är lukt. Vid ett avstånd till bostäder på 300 m bedöms luktpåverkan vara acceptabel. I Bättre plats för arbete nämns att olika undersökningar har visat att spridning av bakterier sker från reningsverk men redan på ett avstånd av 200 m från reningsverket är antalet bakterier obetydligt jämfört med normala förhållanden.

För Ulricehamn innebär ett avstånd på 500 m eller mer till närmaste bostad, inom det föreslagna utredningsområdet, ett alldeles för begränsat urval av lämpliga ytor att etablera ett nytt reningsverk. Ett avstånd till bostäder på 300 m har därför bedömts som ett rimligt kriterium för lokalisering utredningen eftersom det kommer att vara en mycket begränsad risk för spridning av

1 (3)

Sweco
Järnvägsgatan 3
Box 1062
SE-551 10 Jönköping, Sverige
Telefon +46 (0)86 95 60 00
Fax +46 8 15 14 53
www.sweco.se

Sweco Environment AB
RegNo: 556346-0327
Styrelsens säte: Stockholm

Karin Alenius
Miljökonsult
Miljöutredning
Telefon direkt +46 (0)3 615 18 12
Mobil +46 (0)734 12 18 12
karin.alenius@sweco.se

bakterier eller luktpåverkan från reningsverket. Det finns många möjligheter att begränsa och minska risken för lukt då det är ett helt nytt reningsverk som ska byggas med ny teknik med möjlighet att begränsa störningarna från verksamheten. Det nya reningsverket kommer bl.a. att ha överbyggda anläggningsdelar och för att minska områden som exponeras för lukt kan exempelvis rening av utgående ventilationsluft vidtas.

Boverket rekommenderar ett skyddsavstånd på 200 m mellan fastbränsleeldade energianläggningar och närmaste bostäder för en anläggning med tillförd effekt om 10 MW. De vanligaste störningarna för omgivningen från ett värmeverk är buller och i viss mån lukt från krossning och lagring av bränsle.

I de allmänna råden anges även att om hanteringen av fastbränsle inte ger störningar, t.ex. genom inbyggnad, kan skyddsavståndet minskas i avsevärd mån. I det aktuella fallet bedöms det finnas förutsättningar för att utforma fjärrvärmeverket så att det kan förläggas på mindre än ca 200 m avstånd från bostäder, utan att verksamheten ger upphov till olägenheter av betydelse.

Biobränslen innehåller vissa mineraler m.m. vilket ger en del utsläpp av t.ex. kolmonoxid, kväveoxider och stoft när det eldas. För att ta bort och rena stoftutsläpp till luft används cykloner och filter enligt senaste teknik. Pannan förses även med rökgaskondensering så rökgaserna renas ytterligare innan de kommer ut. Skorstenshöjden kommer att anpassas till den aktuella placeringen.

Lokaliseringsutredningen

Samhällsbyggnadsenheten återkoppling:

Det vi framför allt fastnade på vid en andra genomgång var att valet mellan alternativ 7 och 9 inte var självklart för oss. Vi ifrågasätter att argument som "markägarnas inställning är oklar" eller att "banvallen behöver flyttas" har så pass stor dignitet att platsen förefaller mindre lämplig än alternativ 7 som förefaller ha stor påverkan på helhetsupplevelsen för de som besöker skidbacken. Om kommunen tycker att markåtkomst och snabbt genomförande har stor vikt vid val av lokalisering bör detta åtminstone motiveras. Jag ser det inte som Länsstyrelsens uppgift att avgöra om vald lokalisering är den rätta vid planläggning vilket vi kanske inte gav uttryck för i samrådsyttrandet. Däremot är det Länsstyrelsens roll att som rådgivare i planprocessen ge råd kring samrådshandlingar och underlag till detalplaner.

Kommentar:

I lokaliseringsutredningen för nytt Energi- och miljöcenter i Ulricehamn identifierades 17 platser. De två mest lämpliga placeringarna har bedömts vara alternativ 7 - Vist och 9 - Kvarteret Stålet i Vist industriområde.

I samband med detaljplanprocessen har Samhällsbyggnadsenheten på länsstyrelsen framfört att valet mellan alternativ 7 och 9 inte är självklart för dem. De ifrågasätter att argument som "markägarnas inställning är oklar" eller att "banvallen behöver flyttas" har så pass stor dignitet att platsen förefaller mindre lämplig än alternativ 7 som förefaller ha stor påverkan på helhetsupplevelsen för de som besöker skidbacken. Nedan görs ett försök att förtydliga skillnaderna mellan alternativ 7 och 9.

2 (3)

PM
2018-12-

Behovet av ett nytt fjärrvärmeverk är mest akut och anläggningen behöver kunna tas i drift senast 2020 därför har det varit viktigt att snabbt få tillgång till en lämplig plats. Alternativ 9 är delvis planlagt och fjärrvärmeverket bedömdes kunna ligga på den fastighet som har detaljplan. Den tillgängliga ytan för alternativ 9 har bedömts tillräcklig om ytan kompletteras med mark utanför industriområdet men den totala ytan blir endast 5,5 ha. Alternativet innebär att två privata markägare berörs. Att ytan är begränsad även om den utökas med mark utanför industriområdet innebär egentligen att ett av de fastställda kriterierna, nämligen tillräcklig yta för båda verksamheterna, dvs. ett Energi- och miljöcenter inte uppfyllts. En yta mindre än 6 ha kan begränsa möjligheterna till framtida expansion av verksamheterna. Alternativ 9 skulle kunna ha valts bort som ett alternativ för ett samlat Energi- och miljöcenter i en tidig gallring med platsens läge med acceptabla avstånd till befintligt reningsverk, recipient och fjärrvärmeanslutning har bedömts så positivt att det finns med bland de mest lämpliga platserna.

I bedömningen mellan de två alternativen har även nämnts att motstående intressen kan förlänga tillstånds- och planprocessen. Det gäller inte bara skidanläggningen för alternativ 7 utan i allra högsta grad även närheten till befintliga verksamheter för alternativ 9. Detta gäller speciellt närmsta fastighet som är ett livsmedelsföretag. En hantering av livsmedel nära ett reningsverk bör undvikas och verksamheten har bedömts kunna påverkas negativt av ett reningsverk i området. Mark i ett etablerat industriområde bedöms också vara attraktivt för andra verksamheter.

För skidanläggningen är det framför allt om anläggningarna för ett nytt Energi- och miljöcenter kommer att synas från skidbacken som har utretts i samband med lokaliseringsutredningen. Ett försök att visualisera hur det skulle kunna se ut har gjorts. Energi- och miljöcentret kommer troligen att synas från skidanläggningen men det bedömdes inte ge någon större påverka på skidupplevelsen. Att lukt eller buller från Energi- och miljöcentret skulle uppfattas som besvärande vid skidanläggningen har inte nämnts i lokaliseringsutredningen för att det inte har bedömts troligt. De utredningar som gjorts i samband med detaljplaneprocessen visar att den bedömningen var rimlig.

Vid jämförelsen mellan alternativ 7 och 9 har även det faktum att det är ett längre avstånd till befintligt reningsverk och till recipient för alternativen 9 än för alternativ 7 tagits med i bedömningen. Det medför energikrävande pumpningar och högre kostnad, vilket innebär att alternativ 9 blir dyrare.

Att ytan är begränsad borde framgått i den avslutande jämförelsen mellan de två alternativen i avsnittet om slutsatser i lokaliseringsutredningen. I lokaliseringsutredningen borde även det tydligare framgått att lokaliseringen av ett livsmedelsföretag i nära anslutning till ett reningsverk inte är att rekommendera. Det borde också tydligare beskrivits hur påverkan på skidbacken hanterats och att påverkan på helhetsupplevelsen för de som besöker skidbacken bedömts som liten.

Nu föreligger även en politisk majoritet för att alternativ 7 är den mest fördelaktiga platsen.